

Stare cmentarze

Na terenie gminy istnieją pozostałości starych cmentarzy różnych wyznań z XIX w. Wysiłkiem lokalnej społeczności i władz gminy wiele z nich zostało w ostatnim czasie uporządkowanych i oznaczonych jako miejsca pamięci. Niestety pozostałości materialnych zachowało się do naszych czasów niewiele. Wynikało to z jednej strony z charakteru cmentarzy wiejskich z przewagą nagrobków ziemnych, z drugiej strony było to efektem zniszczeń i grabieży wojennych. Z różnych powodów na uwagę zasługują:

Cmentarz wiejski w Borkowicach

W centralnej części wsi po południowej stronie szosy. Założony prawdopodobnie w pierwszej połowie XIX w. Do naszych czasów zachowało się 26 zdekompletowanych mogił.

Cmentarz wiejski w Baranówku

Prawdopodobnie z 1 poł. XIX w. 10 zdekompletowanych nagrobków.

Cmentarz wiejski w Sowinkach

Stary cmentarz ewangelicki założony w pierwszej poł. XIX w. Zachowanych 31 zdekompletowanych nagrobków, najstarszy z 1864 r.

Cmentarz ewangelicki w Krośnie

Założony w II połowie XIX w. 2 wolnostojące, 1 płyta, 20 mogił. Najstarszy istniejący nagrobek –Ferdinand Stark z końca XIX w. Położony poza terenem zabudowanym, otoczony polami uprawnymi. Na lekkim wzniesieniu

Cmentarz Ewangelicki w Krosinku

Położony na skraju wsi przy szosie Mosina-Stęszew. Założony w połowie XIX w. 4 nagrobki wolnostojące. Zły stan. Najstarszy nagrobek Daniel Ludwig Muller z 1865 r.

Cmentarz ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki w Radzewicach

Początek XIX w. 6 starych nagrobków wolnostojących. Najstarszy nagrobek z 1827 Michael Jahns. Powierzchnia 1,5 ha. Położony przy szosie na skarpie nadwarciańskiej, otoczony z trzech stron lasem. Teren lekko wzniesiony. Przekazany Parafii p.w Św. Marcelina w Rogalinie w latach 80-tych

Cmentarz parafialny przy kościele p.w. i Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Rogalinku

Istniał wraz z kościołem. 6 nagrobków z XIX w. Najstarszy pomnik - krzyż nagrobny Julii z Kopańczyńskich Matejki z 1867. Krzyż Księdza Proboszcza Grelicha z 1881 r. przy kościele dzwonnica z 1893 r. Powierzchnia 2,5 ha. Położony na skraju wsi nad doliną rzeki Warty. Wschodnia krawędź cmentarza opiera się o nieregularną krawędź doliny rzeki.

Cmentarz parafialny przy kościele p.w Św. Mikołaja w Mosinie

Założony w II poł. XIX w. cmentarz rzymskokatolicki. Istnieją krzyże nagrobne z II poł. XIX w. Na terenie cmentarza pomnik ku czci zamordowanych w 1939 roku 15 mieszkańców Mosiny.

Stary cmentarz żydowski, Mosina

Kirkut założony pod koniec XIX w. Całkowicie zniszczony w czasie II wojny światowej. Powierzchnia 0.9 ha. Położony przy stacji Mosina –Pożegowo. Mur ogrodzeniowy. Cmentarz zamieniony po wojnie w plac zabaw. W czerwcu 2008 roku z inicjatywy Burmistrza na jego byłym terenie stanął "kamień pamięci". Monument ten upamiętnia wkład obywateli Mosiny pochodzenia żydowskiego w rozwój Gminy Mosina.

Cmentarz ewangelicki, Mosina ul. Poniatowskiego

We wrześniu 2008 r. Burmistrz Gminy Mosina Zofia Springer oraz Burmistrz Seelze (Niemcy) dokonali uroczystego odsłonięcia Obelisku Pamięci Społeczności Ewangelickiej na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego.